MINISTERSTWO SPRAW ZAGRANICZNYCH
DEPARTAMENT POLITYCZNO-EKONOMICZNY
WYDZIAŁ PRASOWY

Nr. 47

Warszawa dn. 25 stycznia 1928 r.

Przegląd Prasy Z.S.R.R. i emigracji rosyjskiej

TREŚĆ:

PRZEGLAD PRASY ZSRR. I EMIGRACJI ROSYJSKIEJ.

Nr.47. Warszawa, dnia 25.stycznia 1928 r.

1.POLITYKA ZAGRANICZNA ZSRR. I STOSUNEK DO ZAGADNIEN MIEDZYNARODOWYCH.

POLSKA-LITWA.

IZWIESTJA z 22/I.donoszą, że estoński dziennik "Postimes"zamieszcza art.w sprawie stosunków polsko-litewskich. Autor art. estońskiego ostro krytykuje pozycję Woldemarasa i grozi mu, że w razie, gdy Liga Nar.zmuszona będzie rozpatrywać po raz wtóry już rozstrzygniętą sprawę, to "szereg wielkich i małych państw, podtrzymujących rezolucję genewską, znajdzie środki dla powściągnięcia małej Litwy, która pragnie sobie niemi igrać. Autor sądzi, że obecna polityka Woldemarasa może okazać się dla Litwy zgubną.

Z.S.R.R.-ESTONJA.

Izwiestja z 21/I.donoszą, że w dniu 20/I.28.dokonano w Moskwie wymiany dokumentów ratyfikacyjnych porozumienia w sprawie regulowania konfliktów granicznych między ZSRR. a Estonją.

SYTUACJA POLITYCZNA W POLSCE.

Izwiestja z 22/I.pisze, że w chwili gdy oficjalni przedstawiciele Polski zapewniają o swem szczerem pragnieniu prowadzenia polityki pokojowej, a delegaci Polski wnoszą w Lidze Narodów projekty wiecznego pokoju, redaktor oficjalnego organu polskiego ministerstwa wojny p.Ewert występuje na bankiecie oficerów rezerwy z otwartym wezwaniem do wojny zaborczej. "Nie sądzimy - pisze dziennik - aby podobne wystąpienia mogły pomagać do zwiększenia wiary w szczerość zapewnień pokojowych sfer oficjalnych Polski.

IZWIESTJA z 22/I.W związku z przybyciem do Polski Alberta Thomasa, dziennik atakuje Międzynarodowe Biuro Pracy i jego dyrektora. Dziennik ironicznie zaznacza, że Albertowi Thomasowi widocznie tak zaimponował bankiet urzędowy na jego cześć przez wojewodę śląskiego, że po 3-dniowym pobycie na Śląsku nabrał przeświadczenia, że w Polsce panuje "socjalna sprawiedliwość" wówczas gdy robotnicy w wieloletniej uporczywej walce bronić muszą okruchów swych poprzednich zdobyczy socjalnych.

STANY ZJEDNOCZONE - Z.S.R.R.

IZWIESTJA z 22/I.podają wiadomość z New-Yorku: Rosyjsko-amerykańska Izba handlowa, w odpowiedzi na list Woll'a, przewodniczącego "Narodowo-Obywatelskiej Federacji" i wice-Przewodn. Ameryk.Federacji Pracy, w którym domagał się on, aby Izba zmusiła rząd sowiecki do przerwania propagandy w Stanach Zjednoczonych, komunikuje, że zadaniem Izby jest rozwój stosunków handlowych sowiecko-amerykańskich, oraz, że sprawy polityczne nie wchodzą w zakres jej działalności. Dziennik sowiecki wyraża nadzieję, że deklaracja powyższa odbija się dodatnio na konsolidacji stosunków gospodarczych Z.S.R.R. i Stanów Zjednoczonych.

3. ŻYCIE PARTYJNE.

WYDALENIE OPOZYCJONISTÓW Z MOSKWY

"SŁOWO" z dn. 21/I /Ryga, pismo demokratyczne/ podaje z Moskwy listę wydalonych opozycjonistów. Na liście tej znajdują się nazwiska wielu znanych członków opozycji. Lista obejmuje nazwiska następujące: J.Awdiejew, A.Aleksandrow, G.Aleksiejew, N.Alski-Andrejew, A.Ausem, J.Belajs, S.Babachan A.Bataszow, S.Baranow, J.Bielenkij, Budzińska, M.Bogusławski, W.Worobjow, J.Wardin, J.Wraczow, W.Vujovic, S.Hesseń, P.Grejża, Gusiew, N.Gordon, A.Gertik, L.Ginzburg, A.Góralski, W.Goriaczow, Drobnis, G.Dmitrjew, J.Elkowicz, G.Jewdokimow, I.Jeżow, E.Efretow, A.Żuk, G.Zinowjew, S.Zorin, P.Załucki, D.Zwierew, A.Iszczenko, A.Iwanow, W.Iwanow, L.Iljin, S.Kawtaradze, Kasperski, M. Karsowska, Kowalewski, A.Kulin, W.Kasparow, A.Korolow, Krysin, Komandir, Kagalin, Kostrycki A.Końkowa, Katalnow, E.Korszunow, M.Łaszewicz, W.Lewin, G.Lubin, P.Lesozoł, Lidziń, G.Dobanow, P.Murałow, W.Maluta, Ch.Milner, A.Minczew, P.Makarow, I.Naumow, W.Nikołajew, A.Nikołajew, Naliwajko, M.Natanson, E.Preobrażeński, W.Ponomariow, Litaszko, A.Peterson, I.Paulson, I.Rejnhold, O.Ławicz, Rockan, Ryżow, Rafaił, Rem, W.Rumiancew, G.Safarow, Smiłga, Serebriakow, S.Siemionow, Z.Sieńkow, Tużykow, C.Tarachanow, I.Tarasow, F.Tartakowska, K.Utin, Ukonen, G.Fiodorow, I.Furticzow, I.Fortin, I.Filipow, M.Charytonow, B.Chankow, Czernow, Szarow, P.Szpelowa, Szurygina, Eszba, M.Jakowlew i Z.Filina.

4. SPRAWY NARODOWOŚCIOWE.

"DOM WSCHODU" W LENINGRADZIE

"POSLEDNIJA NOWOSTI" z dn. 22/I /Paryż, pismo demokratyczne pod redakcją p.Milukowa/ donosi, że rząd sowiecki zamierza założyć w Leningradzie "Dom Wschodu", w którym mieścić się będą kluby komunistyczne narodowości azjatyckich: chińskiej, koreańskiej, hinduskiej i.t.p. oraz teatr wschodni i szereg instytucyj kulturalnych, przeznaczonych dla narodowości wschodu azjatyckiego.

ZJAZD ŻYDOWSKI W MIŃSKU

"IZWIESTJA CIK ZSSR" z dn. 22/I donosi z Mińska, że prezes C.K.W. sowietów BSRR Czerwiakow wygłosił na zjeździe białoruskim osadników żydowskich referat na temat: "10 lat istnienia władzy sowieckiej i jej dalsze cele". W referacie tym Czerwiakow wskazał, między innemi, że na terytorjum Białorusi sowieckiej 40 tysięcy żydów trudni się obecnie pracą na roli. Istnieje również 170 żydowskich kolektywnych gospodarstw rolnych. W części politycznej swego przemówienia wskazał Czerwiakow, między innemi, na "okropne warunki bytu, ucisk gospodarczy i ciężką sytuację polityczną ludności żydowskiej w Polsce". Zjazd powziął uchwałę, w której powitał z zadowoleniem uchwałę władz sowieckich o rozpoczęciu żydowskiej kolonizacji rolnej w okręgu Birsk-Bejdżańskim na Dalekim Wschodzie.

5. ŻYCIE GOSPODARCZE.

ZAKUPY ZBOŻOWE ORGANIZACYJ SOWIECKICH

"EKONOMICZESKAJA ŻIZN'" z dn. 20 i 21/I /Moskwa/ ogłasza szereg wiadomości z przebiegu zakupów zbożowych, czynionych przez rozmaite instytucje sowieckie na zlecenie komisarjatu ludowego handlu. Z wiadomości tych wynika, że przebieg ten nie odpowiada zamierzeniom rządu sowieckiego. Gospodarstwa sowieckie /"Sowchozy"/ oraz trusty rolnicze /"Sieltresty"/ zobowiązały się za pośrednictwem swej centrali, "Gossielsyndykatu", do dostarczenia instytucji "Chleboprodukt" 426 tysięcy centnarów zboża przed dniem 1-go marca r.b. Dotychczas dostarczano z tytułu tej umowy zaledwie 10 tysięcy centnarów, czyli nie cały 3% umówionej ilości. Umowa o dostarczeniu zboża, zawarta pomiędzy centralą zbożową sowieckiej kooperacji rolniczej "Chlebocentr" a instytucją "Chleboprodukt" wykonana została zaledwie w 20%. Plan zakupów zboża na Ukrainie sowieckiej w ciągu stycznia r.b. nie został w całości wykonany. W ciągu pierwszej połowy tego miesiąca zakupiono na Ukrainie 133 tysiące ton.

BUDŻET PAŃSTWOWY ZSRR

IBIDEM donosi, że prezydjum państwowej komisji planowej ZSRR rozpoczęło rozpatrzenie projektu budżetu państwowego ZSRR oraz preliminarzy budżetowych poszczególnych republik związkowych na rok 1927/28. Delegat komisarjatu ludowego skarbu tej komisji p.Kazacki wskazał w swym referacie, iż budżet preliminowany został w wysokości 5,915 miljonów rubli. W ubiegłym roku budżetowym budżet wykonany był w sumie 5,168 miljonów rubli. Referent wskazał, że wykonanie budżetu w tej wysokości będzie wymagało pewnego wytężenia sił ze strony komisarjatu ludowego skarbu ZSRR.

PROJEKT UTWORZENIA TRUSTU SOLNEGO

IBIDEM z dn. 20/I podaje, iż komisarjat ludowy handlu ZSRR zgłosił do najwyższej rady gospodarstwa krajowego projekt utworzenia wszechsowieckiego państwowego trustu solnego, który zjednoczyć ma cały sowiecki przemysł solny. Utworzenie tego trustu wpłynie, zdaniem projektodawcy, na obniżenie cen soli na sowieckim rynku wewnętrznym.

KONCESJA JAPOŃSKA NA DALEKIM WSCHODZIE

"IZWIESTJA CIK ZSSR" z dn. 20/I donosi, że koncesjonarjusze japońscy rozpoczęli organizację koncesji leśnej na brzegu przesmyku Tatarskiego na Dalekim wschodzie. Eksploatacja koncesji rozpoczęta będzie na przestrzeni 550 tysięcy hektarów w okolicach zatoki Kopi i zatoki Sowieckiej.

6. STOSUNEK EMIGRACJI DO ZSRR.

NASTROJE EMIGRACJI ROSYJSKIEJ

"ROSSIJA" z dn. 21/I /Paryż, pismo zwolenników w.ks. Mikołaja Mikołajewicza pod redakcją p.Struwego/ ogłasza artykuł swego redaktora naczelnego w sprawie nastrojów politycznych emigracji rosyjskiej. Po analizie tych nastrojów przychodzi p.Struwe do wniosku, iż obecnie dokonywuje się podział emigracji rosyjskiej na dwa obozy, z których pierwszy wyczekuje ewolucji władzy sowieckiej, drugi zaś dąży do jej obalenia zapomocą zastosowania rewolucyjnych metod walki. W tym drugim obozie cel wspólny góruje nad różnicą poglądów partyjnych. Obóz ten dąży jedynie do czynnej walki z dyktaturą komunistyczną usuwając ze swego programu ewentualność restauracji, jako ewentualność na którą się naród rosyjski zgodzić nie może.

"POSLEDNIJA NOWOSTI" z dn. 20/I /Paryż, pismo demokratyczne pod redakcją p.Milukowa/ poddaje w artykule wstępnym analizie poglądy ugrupowania emigracyjnego "Nacjonalistów-maksymalistów", których przywódcą jest młody działacz polityczny ks.Szyryński-Szychmatow. Pismo twierdzi, że po zjeździe zakordonowym emigracji rosyjskiej, który odbył się w Paryżu w roku 1926 nastąpiła pewna zmiana w nastrojach młodzieży rosyjskiej na emigracji. Młodzież ta zerwała z swoją byłą ideologją "białą" i zwróciła swe pomysły do Rosji takiej, jaką jest ona w rzeczywistości. Młodzież ta odrzuca bezwzględnie twierdzenia, iż Rosja przestała istnieć lub podporządkowała swoje istnienie celom polityki międzynarodówki komunistycznej. Młodzież ta odrzuca również wszystkie programy i poglądy przedwojennych rosyjskich partji politycznych, szuka własnych dróg i wyrabia sobie własne poglądy. Ugrupowania tej młodzieży przyglądają się bacznie temu, co się w Rosji sowieckiej dzieje, szukają środków dla porozumienia się z tą Rosją i mają nadzieję przeniesienia swej akcji politycznej na teren rosyjski. Z prądów tych najbardziej znany jest eurazjanizm. Istnieją jednak również i inne, w tej liczbie ugrupowanie "nacjonalistów-maksymalistów", pod wieloma względami do eurazjanizmu zbliżone. Pismo wskazuje, że poglądy "nacjonalistów-maksymalistów" zbliżone są w pewnej części do poglądów "ustriałowców" i "bolszewizmu narodowego", różnica jednak pomiędzy "nacjonalistami-maksymalistami" a tamtemi ugrupowaniami polega na tem, że zarówno "nacjonaliści-maksymaliści" jak i zwolennicy eurazjanizmu głoszą nacjonalizm rosyjski na podłożu religijnym, natomiast "ustriałowcy" i "bolszewicy narodowi" są nacjonalistami na podłożu materjalistycznym. Od eurazjanizmu różni "nacjonalistów-maksymalistów" dążenie do wolności politycznej i osobistej, które obce jest eurazjanizmowi, oraz stosunek bardziej rewolucyjny do władzy sowieckiej. Porównując w końcu artykułu te dwa prądy, dochodzi pismo do wniosku, iż narazie eurazjanizm bardziej rozwinięty jest od prądu "nacjonalistów-maksymalistów" i traci z biegiem czasu religijność swego oblicza, przechodząc do bardziej praktycznego zapatrywania się na rzeczywistość rosyjską.

10. NOTATKI I INFORMACJE.

OPOZYCJA W PARTJI A MIĘDZYNARODÓWKA KOMUNISTYCZNA

"POSLEDNIJA NOWOSTI" z dn. 22/I /Paryż, pismo demokratyczne pod redakcją p.Milukowa/ donosi, że w niemieckim piśmie opozycji "trockistów" "Die Fahne des Kommunismus" ogłoszona została odezwa przywódców tej opozycji w sowieckiej partji komunistycznej p.p.Trockiego, Rakowskiego, Radka, Smirnowa, Smiłgi, Serebriakowa, Preobrażeńskiego i Biełoborodowa do międzynarodówki komunistycznej. Odezwa protestuje przeciwko wykluczeniu opozycjonistów z partji i wydaleniu ich z Moskwy. Zdaniem autorów odezwy wydalenie to nastąpiło wskutek decyzji GPU, które dąży do uniemożliwienia przywódcom opozycji utrzymania jakiegokolwiek kontaktu z ośrodkami życia robotniczego oraz z VI kongresem międzynarodówki komunistycznej. Autorowie odezwy apelują do tego kongresu i twierdzą, że nastąpi jeszcze chwila, kiedy będą oni potrzebni dla partji i rewolucji światowej.

JUBILEUSZ METROPOLITY EULOGJUSZA

"ROSSIJA" z dn. 22/I /Paryż, pismo zwolenników w.ks. Mikołaja Mikołajewicza pod redakcją p.Struwego/ donosi, że dnia 22-go b.m. obchodzony być miał 25-letni jubileusz posiadania godności biskupiej przez metropolitę prawosławnego Eulogjusza.

Zarówno umiarkowane prawicowe "WOZROŻDENJE", jak i demokratyczne "POSLEDNIJA NOWOSTI" zamieszczają z tego powodu obszerne artykuły na cześć metropolity.

PROF.KARSAWIN W KOWNIE

"RUSSKIJ WOJENNYJ WESTNIK" z dn. 22/I /Białogród, pismo eurazyjskie/ donosi, że jeden z przywódców eurazjanizmu na emigracji rosyjskiej prof.Karsawin objął katedrę historji światowej na uniwersytecie litewskim w Kownie.

OBCHOD PAMIĘCI LENINA

"IZWIESTJA CIK ZSSR" z dn.21/I donosi, że w dniu tym na całem terytorjum ZSRR odbył się obchód na cześć pamięci Lenina z powodu 4-tej rocznicy jego zgonu. Pismo zamieszcza jako hasło na czele numeru następujące zdanie: "W ciągu czterech lat bez Lenina budownictwo socjalizmu w naszym kraju rozwinęło się potężnie, ZSRR jest groźną siłą na ~~xx~~ pozycjach czołowych światowego ruchu rewolucyjnego. Krocząc po wypróbowanej drodze leninowskiej osiągniemy całkowitego zwycięstwa socjalizmu".